

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาภูมิปัญญาของชาวบ้านในองค์ความรู้ทางด้านนิเวศวิทยา การเข้าถึงทรัพยากร ระบบความสัมพันธ์ของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล รวมทั้งเสนอแนะแนวทางในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล วิธีการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาจากแหล่งทุติยภูมิ การประชุมกลุ่ม สัมภาษณ์จากคนในชุมชน การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งแหล่งข้อมูลที่สำคัญประกอบด้วย ชาวประมงพื้นบ้านและผู้อาวุโสในชุมชน โดยเป็นการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งการให้ข้อมูลและเข้าร่วมในการศึกษาวิจัย

ผลการศึกษา พบว่า ภูมิปัญญาทางด้านนิเวศวิทยาและการเข้าถึงทรัพยากรชายฝั่งทะเลเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากภายในชุมชนเอง และจากภายนอกชุมชน โดยการรับเอาปรับเปลี่ยน หรือดัดแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากตำบลลิเล็ดเป็นชุมชนปากแม่น้ำ จึงมีการปะทะสังสรรค์กับผู้คนภายนอกมาโดยตลอด ทั้งการเข้ามาแสวงหาทรัพยากรของชุมชนใกล้เคียงและจากนครปฐม ราชบุรีและเพชรบุรี และการติดต่อค้าขายของพ่อค้าชาวจีน จนเกิดการตั้งถิ่นฐานใหม่ในที่สุด

ในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเลเป็นการจัดการโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทั้งการรวมกลุ่ม เพื่อตั้งกฎกติกา ร่วมสอดส่องดูแล และร่วมประชุมเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้เนื่องจากคนในชุมชนตระหนักถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรอันเกิดจากการทำประมงที่ทำลายล้าง และการเข้ามาจัดการทรัพยากรจากภายนอกโดยไม่คำนึงถึงสภาพพื้นที่และการมีส่วนร่วมของชุมชน

จากผลการศึกษาทำให้ได้ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการทรัพยากรชายฝั่งทะเล คือ 1) กำหนดชนิดของเครื่องมือประมงพื้นบ้าน 2) อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่และประชาชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับประโยชน์จากการใช้เครื่องมือประมงพื้นบ้าน 3) กำหนดพื้นที่อนุรักษ์ 4) มีการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ 5) ควบคุมโดยกลไกตลาด 6) สนับสนุนกลุ่มประมงพื้นบ้านให้มีความเข้มแข็ง

The main objective of this research is to study the ecological knowledge of traditional fisher about coastal resources accession, coastal resources management by community relationship system and guideline for coastal resources management. Methods of data collection used in this study include collection of secondary data, focus group, field survey, in-depth interview, participant observation and non-participant observation. Main data sources consisted of ordinary and elder traditional fisher in community and this research place importance on participatory research for data collection.

Findings of the research reveal that ecological and coastal resources accession knowledge of traditional fisher are initiate by input, adaptation and modification from inside and outside community that correspond to community context because Tambon Leeled, estuary community, always encountered by outsiders for example resource seeking by neighbour community such as Nakhon Pathom, Ratchaburi and Phetchaburi Area including commerce by chinese trader.

Leeled coastal resources management based on community participation such as assembly, enact community rule, inspection and meeting for solve any problem about resources management because they realize that resource deterioration problem come from devastate fishing and outside resource management which neglect ecological proportion and community participation.

Findings of the research suggest guidelines for community coastal resources management are 1) defining type of traditional fishing gears 2) training local authorities officers and communities more about useful of traditional fishing gears 3) defining the conservation areas 4) supporting from other organizations 5) marketing controls and 6) supporting the traditional fishers to be strong.